

نشانه‌های تغییر در حکومت پهلوی

۱۷ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۲:۴۴

از اواسط سال ۱۳۵۶ شاهد تغییری عمیق و ریشه‌ای در نحوه حکومت شاه هستیم. استعفای هویدا با سابقه‌ای طولانی در هدایت امور نشانی آشکار از این تغییر است.

سال ۱۳۵۶ یکی از حساس‌ترین سال‌های حکومت پهلوی بود. شاه در این سال دور جدیدی از برنامه‌ها و اصلاحات خود را آغاز کرد که همگی با شکست مواجه شدند. جدا از ماهیت اشتباه اصلاحات، یکی از دلایل شکست اصلاحات اتفاقاتی بود که در سال ۱۳۵۶ اتفاق افتاد:

«از اواسط سال ۱۳۵۶ شاهد تغییری عمیق و ریشه‌ای در نحوه حکومت شاه هستیم. استعفای هویدا با سابقه‌ای طولانی در هدایت امور نشانی آشکار از این تغییر است. شاه بر آن است تا از میزان دخالت‌های مستقیم خود در امور اقتصادی کشور بکاهد. آموزگار نخست‌وزیر جدید از آزادی‌هایی بیشتر در انجام امور داخلی برخوردار می‌شود. شاه به وی اجازه داده بود تا با دستی بازتر نقشی فعال‌تر در زمینه نفت بازی کند. تأثیر این تغییرات بر رژیم شاه بسیار زیاد بود کابینه جدید از اقتداری گسترده‌تر نسبت به پیشینیان خود بهره‌مند بود با این همه به نظر نمی‌رسید که در صورت بروز بحران از کارآمدی بالاتری برخوردار باشد زیرا از یک سو فاقد تجربه‌ی کافی در این زمینه بود و از سوی دیگر طی دو دهه شاه در چارچوب نظامی متمرکز افرادی را گرد آورده بود که خلاقیت و نوآوری را فدای انقیاد و تبعیت کرده بودند. سال‌های زیادی بود که صاحب منصبان ایرانی آموخته بودند که مستقیماً از شاه دنباله‌روی نمایند؛ از این رو جایی برای ابتکارهای آنان وجود نداشت. واضح است که در چنین شرایطی، هرج و مرج جدی از مخالفت‌ها ممکن است با روش‌هایی غیرمستقیم دفع گردد.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی سیاسی رژیم پهلوی دوم (۱۳۵۷-۱۳۴۷)، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، صص ۲۴۰-۲۴۱

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۷۹۷/پهلوی-حکومت-تغییر-های-نشانه/>